

PANUN pakinoita

Kellastunut lehti ja muuan Lönnrot-muisto

Pöydänkulmalla lasissa metsätäh-
tiä, puhtaita ja valkoisia kuin itse
viattomuus, lasten polmimia.

Pihlaja kukassaan. Ilmassa sateen
jälkeen sauanyhden tuoksu. Pihalla
kesyjä pepposia, talon kanta-asuk-
kaita, jotka pelotta hyppivät samoil-
la tanterilla, missä lapsiluuta leikkii.

Merenpinnassa ja taivaanlaella
ihmeellinen violetti vivahdus, niin
että on taas kerran huokaistava:
voi kuinka täällä on kaunista. Toiset
sen sanovatkin, toiset vain nykyi-
televät päättään.

Taitaa olla kuin olakin juhannus-
viikko menossa, — väärrällä, mutta
kuitenkin hyvällä puolella.

Sormissani on maailman paras
tuoksu, ainakin miehelle sopivista
tuoksuista paras, mielestäni: tervan
tuoksu. Siihen yhtyy tosin, kun käm-
mentä tarkkaan haistelee, hieman
maaliöljynkin tuoksuja, hieman me-
riveden tuoksuja (näin länsituulella,
muuten tuo sivuaroni on kaikkea
muuta kuin miellyttävä »rahan tuok-
su»), hiiven bensilninkin tuoksuja
(niihin se entinenkin poika pisti be-
siliiniä nenällään, jotta työt luulsi-
vat autonomitajaksi), vielä hitunen
pihkan ja savun tuoksuja. Kesämie-
hen coctel'i, tuoksuusekoitus.

Polttelein juuri saunan muuripadan
alla risuja ja tuliotin tuiehen hetken.
Kun siitä nousin, huomasin saunan-

eteisen seinällä siihen pari vuotta
siiten vanhasta Suomen Kuvalehdes-
tä leikkaamani sivun. Niitä oli tääl-
lä yhteen aikaan suuret pinkat, noi-
ta vanhoja lehtivuosikertoja aivan
niiltä vuosilta, kun perhe tähän ta-
loon asettui, maailmansodan vuo-
silta, sen ensimmäisen. Merkkillisiä
lehtiä, ne ehtivät toistesti kuluu kan-
san käsissä kunnes aikanaan tuli
niidenkin häviämismuoro. Nyt ei
enää hävitetä niitä, mitä jäi, sillä on
huomattu, mitenkä merkillisen elä-
vää historiaa tällaistenkin vanhojen
lehtien sivuilla tuuvi lukijaa vastaan.

Siinä siis oli yksi tuollainen irteilei-
kattu sivu. Ötsikkona ovat sanat
»Lönnrotin petäjä Kesälahden Humu-
vaaralla» ja sitten siinä on koime ku-
vaa, ylin siitä petäjästä, joka näyt-
tääkin vallan komealta. Tekstissä
kerrotaan, että Elias Lönnrot saapui
runonkeräysmatkoiltaan kesäkuun
8 päivän iltana 1828 sateesta mär-
känä Kesälahden Humuvaaran ky-
lään, missä sai kuulla eräästä laula-
japerheestä. Perheenpäättä piti odot-
ta joku päivä, oli tukkilauttaa kul-
jettamassa, joten nuori Lönnrot, sil-
loin siis 26-vuotias, odotteli 4—5
päivää. Isännän nimi oli Kainulainen
— Juhana — ja hänetä sai Lönnrot
kuulemma hyvinkin runsaan runo-
saaliin. Mutta se petäjä! Se sijaitsi
Puruveden ja Pyhäjärven pohjois-

paiden välisellä kannaksella pellon
pientareella ja sen juurelta avautui
lumoava näköala. Konsa nyt runon-
kerääjä ja runonlauaja olivat runo-
jen ja näköalan lumoissa istuneet
sen petäjän juurella, tahtoivat Kei-
nulaisten perilliset petäjän säilyttää
muistojen perintöpuuna suvusta su-
kuun. Kuvan osoittama mahtava pe-
rintöpetäjä on tyvestä 2 metriä 60
senttiä ympärimitalen ja mahtavana
sen latva näkyy yli maisemien kauas
Puruvedelle. Kerrotaan siinä vielä
sekin, että tämän petäjän lehdistä
laitettu seppelä laskettiin Helsingin
Lönnrot — patsaan juurelle patsasta
paljastettaessa.

Ollisipa hauska kuulla (saati näh-
dä), minkä näköinen tämä petäjä
nyt on, sillä tottahan uusi sukupol-
vi on perintöä kunnioittanut edelli-
sten lailla! Siteeraamani numeron il-
mestymismuosi olisi varmasti vai-
keasti määrrättävissä, ellei sattuisi
näin, että kun käännän seinästä ir-
roitamani lehden, sen takana on
ryhmä uutiskuvia ja Helsingin roo-
mal-katol. kirkkoa esittävän kuvan
alla päiväys: 15. 8. 1923. — Mah-
dettiiin vihkiä sinä päivänä? Ja lehti
sisiltä vuodelta! Siinä myös hie-
noja herroja vierailevan Kardinaalin
ympäriellä Helsingin asemalla...

Tämäpä nyt, kun olen täällä ran-
nalla ennenkin Lönnrotista kirjoitta-
nut, toisaalle tosin, kertoen, kuinka
on Saunarannallakin oma 'Lönnro-
tinsa', nimittäin muistopatsas, josta
ehkä toiste.

Kesälässä kerran Panu